

Estudi de Casos: Llengües i Societat (20652)

Titulació/estudi: Grau en Llengües Aplicades

Curs: primer

Trimestre: primer

Nombre de crèdits ECTS: 6

Hores de dedicació de l'estudiant: 150

Tipus d'assignatura: Bàsica

Professor/s GG: Montserrat González

Llengua de docència: català

1. Presentació de l'assignatura

L'objectiu de l'assignatura és aprendre a gestionar els estudis del llenguatge en situacions reals de comunicació i de comunitats de parla. S'abordaran qüestions teòriques de l'estudi de la relació entre llengua i societat a través de situacions pràctiques d'ús de la llengua o llengües dels parlants. L'assignatura es presenta com una introducció al perfil d'especialització del graduat en Llengües Aplicades, de Llengües en entorns socials, més concretament a l'àmbit de sociolingüística.

El programa de l'assignatura s'abordarà des de la perspectiva àmplia de la sociolingüística en situacions de multilingüisme, tractant casos reals de situacions de contacte de llengües i de variació lingüística, amb una metodologia primordialment inductiva. Així, els estudiants faran una presa de consciència i de reflexió sobre el contingut de l'assignatura a partir d'observacions de dos estudis de cas. L'objectiu d'aquesta metodologia és que l'estudiant adquireixi competències generals de formulació de preguntes, argumentació basada en situacions reals, recollida, anàlisi i interpretació de dades. La relació entre la llengua i el seu ús en el context social la farà amb la resolució de casos, seguint l'enfoc de 'l'aprenentatge basat en problemes' (ABP). Aprenderà a compartir, discutir i exposar els coneixements adquirits per la resolució dels casos amb el grup i aprendrà a aplicar aquests coneixements en el context del problema a resoldre.

L'assignatura es dividirà en dos parts on es presentaran i es resoldran dos casos. La primera part se centrarà en la relació entre la llengua i el context social, donant una visió àmplia del que comporta un enfoc sociolingüístic, pragmàtic i etnogràfic de la llengua (presentació i discussió del Cas I a les sessions de Seminari). La segona part tractarà la relació entre la llengua i la comunitat de parla, en concret les situacions socials de contacte de llengües i de canvis de codi (presentació i discussió del Cas II a les sessions de Seminari).

2. Competències que s'han d'assolir

Competències pròpies d'aquesta assignatura, d'acord amb les previstes al programa marc de les assignatures d'estudi de casos:

Competències generals i específiques

1. Anàlisi de situacions i resolució de problemes
 - 1.1. Identificar i analitzar el problema
 - 1.2. Especificar els criteris de decisió

- 1.3. Proposar i avaluar alternatives
- 1.4. Generar, si cal, un pla d'acció i implementar-lo
2. Capacitat de treball individual i en equip.
 - 2.1. Seleccionar i organitzar individualment la informació rellevant.
 - 2.2. Avaluar els recursos de què es disposa.
 - 2.3. Negociar les preses de decisió.
 - 2.4. Elaborar conjuntament un pla d'actuació.
3. Reconeixement i comprensió de la diversitat i la multiculturalitat.
 - 3.1. Adquirir nocions bàsiques de sociologia lingüística (bilingüisme, diglòssia, argot, crioll, canvi de codi, interferència, exclusió lingüística, etc.)
 - 3.2. Identificar i analitzar actuacions lingüístiques que intervenen en la integració de grups socials i de comunitats lingüístiques.
4. Reconeixement del paper que tenen les llengües en la construcció de la identitat individual, social i cultural.
 - 4.1. Identificar situacions de minorització, marginació i exclusió per raons de llengua.
 - 4.2. Analitzar processos i mecanismes lingüístics que intervenen en la construcció d'identitats.

3. Continguts

PRIMERA PART

Llengua i ús. Aproximacions funcionals a l'estudi de la llengua. Teories i mètodes d'anàlisi sociolingüística. Antropologia lingüística. Etnografia de la comunicació. Etnometodologia. Anàlisi variacionista i conversacional. Pragmàtica.

- **Estudi de cas (i):** Comunitat de parla, llengua estàndard i varietats, llengua estàndard i variació social, prestigi i ús de la llengua. Recull de dades: entrevista sociolingüística. Problemàtica (ABP): *No m'entenen!*

SEGONA PART

Relacions entre llengua, comunitat, individu. Canvi de codi (*code switching*): situacions de bilingüisme i multilingüisme. Canvi de codi en situacions socials de contacte de llengües: variació funcional, diglòssia. Prèstecs i interferències. Codi elaborat i codi restringit. *Communication Accommodation Theory (CAT)*.

- **Estudi de cas (ii):** Canvi de codi i relacions interpersonals, minoritzacions lingüístiques. Estratègies conversacionals i posicionament del emissor. Recull de dades : entrevista sociolingüística. Problemàtica (ABP) : *Perquè? Quan? com?*

4. Organització i Metodologia: activitats formatives

4.1 Organització

- 10 Sessions de Grup Gran (GG) d'una hora i mitja de durada, on es troben tots els estudiants, i 9 sessions de Seminari (S) d'una hora de durada , on es troba un grup reduït.
- Participació de dues professores al llarg del trimestre.
- Divisió de l'assignatura en dos blocs (5 setmanes cada un) on es treballen dos casos.

Sessions de GG:

- Lectures preparatòries prèvies a completar abans de la sessió (Campus Virtual).
- Presentació dels temes centrals de la sessió per part del professor/a. Discussió de les lectures. Exemplificació amb casos reals paral·lels als de les sessions de Seminari.

Sessions de Seminari (treball en grups):

- Presentació, discussió i tancament dels casos seguint els passos de l'ABP.
- Presentacions orals (en grup) dels casos.
- Lliurament (individual) escrit dels casos.

4.2. Metodologia

L'assignatura es treballarà seguint els 7 passos de l'Aprentatge Basat en Problemes (ABP):

- 1) Aclariment de termes i conceptes.
- 2) Definició del problema.
- 3) Generació d'explicacions (pluja de idees): hipòtesis.
- 4) Estructuració de les explicacions proposades.
- 5) Formulació d'objectius d'aprenentatge (fer un pla de treball).
- 6) Recerca de recursos d'aprenentatge (establerts al pla de treball) *[estudi autònom]*
- 7) Posta en comú, discussió en grup, abstracció del coneixement i avaluació del que s'ha après.

4.3. Rol de l'estudiant (sessions de Seminari)

- Participació en el grup amb diferents tasques: moderar, coordinar, redactar, editar, confeccionar actes, etc.
- Recerca, selecció i gestió de la informació.
- Estudi individual.
- Aprenentatge col·laboratiu: compartir i discutir els nous coneixements amb el grup.
- Exposició del coneixement adquirit i aplicació en el context del problema.
- Elaboració d'un pla de treball en grup.

4.4. Activitats de l'estudiant (sessions de Seminari)

Treballs en grup:

- 2 presentacions orals (seguiment i discussió del treball fet)

Treball individual:

- 2 presentacions escrites (resultats del treball fet)

5. Avaluació i recuperació

Avaluació		Recuperació	
<i>Activitat d'avaluació</i>	<i>Ponderació sobre la nota final</i>	<i>Recuperable/ No recuperable</i>	<i>Forma de recuperació</i>
Presentació oral (en grup) Tema 1	15%	No recuperable	
Treball escrit (<i>individual</i>) Tema 1	35%	Recuperable	El treball escrit sobre el mateix tema
Presentació oral (en grup) Tema 2	15%	No recuperable	
Treball escrit (<i>individual</i>) Tema 2	35%	Recuperable	El treball escrit sobre el mateix tema

5.1. Requisits indispensables per aprovar l'assignatura:

La metodologia d'aquesta assignatura implica avaluació continuada, presencialitat i participació. Per aprovar-la, es requereix indispensable:

- Assistir a classe (de grup gran i de seminari; es passarà control d'assistència)
- Fer les activitats de l'estudiant (apartat 4.4.)

6. Bibliografia bàsica de l'assignatura

PART I - Estudi de cas (i)

- Boix, Emili. 1998. *Sociolingüística de la llengua catalana*. Barcelona: Ariel.
- Dijk, Teun. A. Van. 2000. *Estudios sobre el discurso. Vol. I i II*. Barcelona: Gedisa.
- García Marcos, F.J. 1999. *Fundamentos críticos de sociolingüística*. Almeria: la Universidad.
- Montoya, Brauli. 2006. *Normalització i estandardització*. Alzira: Bromera.
- Payrató, Lluís. 1988. *Català col·loquial*. València : Universitat de València.
- Pradilla, Miquel Àngel. 2004. *Caleidoscopi Lingüístic*. Cardona: Edicions Octaedro, S.L.
- Pueyo, Miquel i Turull, Albert. 2003. *Diversitat i política lingüística en un món global*. Barcelona: Pòrtic-UOC.
- Romaine, Suzanne. 1996. *El lenguaje en la sociedad: una introducción a la sociolingüística*. Barcelona: Ariel.
- Ruíz, Francesc. 2001. *Diccionari de Sociolingüística*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana
- Silva-Corvalán, Carmen. 2001. *Sociolingüística y pragmática del español*. Washington, D.C.: Georgetown University Press.
- Trudgill, Peter. (ed.2007). *Diccionario de Sociolingüística*. Madrid: Gredos

PART II - Estudi de cas (ii)

- Auer, Peter. 1998. *Code-switching in conversation: language, interaction and identity*. London: Routledge.
- Gumperz, John. 1982. Conversational code switching, in *Discourse Strategies*, by J. Gumperz. Pp. 59-99. New York: Cambridge University Press.
- Heller, Monica (ed.) 1988. *Codeswitching. Anthropological and Sociolinguistic Perspectives*. Berlin/New York/Amsterdam: Mouton de Gruyter.
- Milroy, Lesley and Muysken, Pieter (editors). 1995. *One speaker, two languages: cross disciplinary perspectives on code-switching*. Cambridge/New York : Cambridge University Press.
- Moyer, Melissa G. 1993. *Analysis of code-switching in Gibraltar*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, Ed. Microfotogràfica
- Vila i Moreno, Francesc Xavier. 1993. *Transmissió dels idiomes en les parelles lingüísticament mixtes*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura.
- Vinagre Laranjeira, Margarita. 2005. *El Cambio de código en la conversación bilingüe: la alternancia de lenguas*. Madrid: Arco Libros.